

Evaluering af de pædagogiske læreplaner

Løbende evalueret siden sommeren 2016

Sidst revideret sommeren 2018

Vuggestue: 0 – 2 år og 11 mdr.

Krop og bevægelse - Evaluering af tegn i forhold til mål

9-15 måneder:

Igennem vores planlagte aktiviteter inden for krop og bevægelse, har vi set tegn på udvikling hos børnene. Igennem bl.a. rytmik og bevægelse har vi f.eks. set tegn på at de bevæger kroppen i overensstemmelse med konkrete udfordringer, f.eks. klapper de når vi synger en klappesang og prøver at efterligne andres bevægelser med kroppen. Vi oplever tegn på at de anvender deres sanser, bl.a. igennem vandlege og sandkasselege, hvor de giver respons på det de hører, ser og føler med lyde og mimik.

Vi har set tegn på, at børnene kan koordinere kroppens grundbevægelser, bl.a. ved at stå på begge ben og bære egen vægt, tage ting op fra gulvet eller lære at kravle ved at lave krydsbevægelser med arme og ben. Vi ser det bl.a. på vores ugentlige ture i hallen og hjemme i vante omgivelser, på stuen eller legepladsen.

2-3 årige:

Vi ser også at de viser tegn på gerne at ville være selvhjulpne i hverdagen, f.eks. vaskehænder situationer og i garderoben, og der tages initiativ til at gå på potte. Vi så, vores 3 ældste i målgruppen, faktisk blev meget tæt på renlige inden de skulle fortsætte i børnehaven.

Vi ser tydelige tegn på børnenes grovmotoriske udvikling, bl.a. at de går, løber og cykler over længere distancer uden at give op. Dette har vi særdeleshed arbejdet med på vores ugentlige ture i hallen, hvor vi har støttet børnene i at blive bevidste om deres kroppe, igennem aktiviteter som f.eks. forhindringsbaner, leg med bolde, sanglege mm.

Ved at tale, udpege og synge om kroppen, formoder vi at børnene har fået en større bevidsthed omkring hvor de forskellige dele på kroppen sidder. De tegn vi har set er at børnene sætter navn på kropsdele, "min fod", "min hånd", "min numse" og peger derpå. Derudover har vi observeret, at de kan fortælle "Hans øjne er blå", eller "Hun har 2 hænder".

Grøn profil:

Krop og bevægelse i naturen. Vi har en fast tur hver uge, hvor de største og mellemste børn er på plejehjemmet, alle børn går selv derned og hjem igen, her bliver der trænet i at gå på forskellige underlag, samt hvordan man holder i hånden og går på række.

Vi er ude på vores legeplads hver dag, som er udfordringerne for alle vores børn i forskellige aldre, vi synger sang- og fagtelege, hvor vi bevæger kroppen.

Vi har en ugentlig motorikdag som også forgår på legepladsen eller ved en nærliggende bakke, hvis vejret er til det.

Sproglig udvikling - Evaluering af tegn i forhold til mål

9-15 mdr

Vi formoder at vores børn, har udviklet sig inden for de mål vi har sat op, da vi ser flere tegn på at de har taget læring til sig. Et veludviklet sprog er en vigtig forudsætning for hele barnets udvikling.

Vi ser tegn på at børnene prøver at etablere sproglig kontakt, ved at børnene peger og rækker ud, de ler, klapper og siger lyde og enkelte ord, børnene giver og tager genstande.

I den pædagogiske planlagte hverdag, prøver vi at stimulere mundmotorikken igennem forskellige aktiviteter, vi prøver at italesætte ting for børnene, ko – muh, får – mæh, hund – vov og kat – miav. Der har vi også brugt vores sangkuffert, hvor vi har forskellige dyr i, hvor vi synger sange til hvert dyr. Vi 'bader' børnene i ord og hjælper dem med at sætte ord på deres følelser, handlinger og oplevelser.

Vi oplever at børnene fortæller og forbinder dyrelyde, med bestemte dyr fra kufferten. Vi formoder at der prøves at etablere sproglig kontakt igennem dyrelyde eller tegn. Vi ser at børnene prøver at håndtere sprogets form og vi oplever at børnene siger korte, ens og sammenhængende lyde og enkelte ord, f.eks. når der bliver læst historie højt, prøver vi at få børnene med til at fortælle historien.

Vi oplever at børnene prøver at kommunikere med kendte andre, hvor vi bl.a. ser at de bevæger hovedet ved 'ja' eller 'nej', og der bliver givet respons på kropsudtryk og stemmens betoning og de voksnes mimik. Derudover bruger vi også "babytegn" i det daglige.

Vi har i denne periode haft fokus på temaet "mad og køkken". Her har vi haft sanserne i gang, hvor børnene har smagt, rørt og duftet på frugter og grøntsager. Vi har talt om udseendet, farven og formen. Vi har f.eks. sunget "æblemand".

2-3 årige

Vi formoder at vores børn, har udviklet sig inden for de mål vi sat op, da vi ser flere tegn på at de har taget læring til sig.

Vi ser bl.a. børnene søger øjenkontakt og siger noget, de tager selv initiativ til at snakke med andre, og de prøver at få andre til at se eller høre noget bestemt. Vi ser tegn på at de prøver at etablere sproglig kontakt på denne måde og kommunikere med deres omverden. Vi har haft pædagogiske aktiviteter hvor vi har haft sang og rytmik, og herigennem ser vi tegn på at børnene giver respons på det andre siger og gør, de anvender og leger med lyde, ord og remser i samværet med de andre børn. Vi har haft læse-leg med børnene på skift, hvor vi oplever at de fortæller om deres oplevelser efterfølgende, vi formoder at de forsøger at forstå sprogets regler, ved at lege at barnet skriver og siger lange sætninger med mindst 3-4 ord og bruger den sprogligt korrekte endelse på ordene.

Vi har i denne periode haft fokus på temaet "mad og køkken". Her har vi haft sanserne i gang, hvor børnene har smagt, rørt og duftet på frugter og grøntsager. Vi har talt om udseendet, farven og formen. Vi har f.eks. sunget "æblemand".

Vi ser at de store begynder at give udtryk for deres behov f.eks. tørstig, skal tisse osv. og flere børn begynder at kunne udføre og forstå korte beskeder.

Grøn profil:

Sproglig udvikling i naturen: Vi har igennem naturen øvet sprog, ved at sætte ord på de vi ser vejret, dyr, lyde blomster mm.

En gang om ugen har 4 børn været på tur i vores ladcykel med en voksen, hvor de har kørt rundt i nærmiljøet og i skoven, og talt om de ting de har set undervejs.

Alsidig personlig udvikling - Evaluering af tegn i forhold til mål

9-15 mdr

Barnet er på vej til at udvikle en begyndende identitet, derfor formoder vi ud fra de tegn vi har set at børnene udvikles inden for de mål der er blevet sat op. Vi formoder at børnene har indlevelse i andre, vi oplever at de gentager lyde, bevægelser og ansigtsudtryk, vi oplever at de søger vores spejle, hvor de smiler og siger lyde til eget spejlbillede. Vi ser at når der leges, så bevæger børnene mod eller rækker ud efter andre. Vi oplever i

skiftesituationer eller legesituationer at børnene tager initiativ til øjenkontakt, de reagerer på kontakten imellem barn og voksen, eller barn til barn og de rækker ud med hænderne. Vi oplever at når børnene bliver sat på gulvet eller græsset på legepladsen, så kravler eller 'rumper' de sig ud i nye omgivelser, hvor der kigges og rækkes ud eller skubbes væk ved nye stimuli. Vi har observeret at børnene forsøger sig frem gentagne gange, derved formoder vi at børnene er ved at udvikle en psykisk robusthed.

2-3 årige

Vi formoder at vores børn, har udviklet sig inden for de mål der er sat op, barnet er på vej til at udvikle en begyndende identitet.

Vi ser tegn på at børnene viser glæde ved at være sammen og lave Bamseven-rytmik aktiviteten sammen, vi oplever at de har indlevelse i de andre børn, når vi synger om at smile, smiler børnene og når vi synger om at være ked af det, giver de kram til hinanden og siger "a-aah". Vi ser tegn på psykisk robusthed og vilje og lyst til at handle selvstændigt, ved uopfordret at tage initiativ til at være med i aktiviteten, både hvor de skal stå selv og udføre noget, eller hvor det er hele gruppen, dvs. bevæger sig fra noget kendt til noget ukendt. Hvis et barn taber Bamseven udvises hjælpsomhed fra de andre ved at samle ham op og aflevere ham til det rigtige barn igen.

Grøn profil:

Alsiddig personlig udvikling i naturen: Ved at være ude, både på egen legeplads men også i naturen, oplever vi en større tolerance børnene imellem, det er en frirum hvor der er højt til loftet og her er der plads til at være den man er uanset om man er lille eller stor og vi ser nye venskaber bliver skabt, både i vuggestuen men også på tværs i hele huset, fx begynder de ældste at få øje på de yngste i børnehaven og omvendt, derved skabes der nye legerelationer. Vi oplever også at vores ugentlige gå ture styrker børnenes fysiske formåen, som derved er med til at skabe psykisk robusthed.

Natur og naturfænomener - Evaluering af tegn i forhold til mål

9-15 mdr

Barnets oplevelser og undersøgelser i naturen er domineret af leg, kropslighed og sanselighed. Derfor har vi for at barnet skal udvikle sin forståelse for naturen, prøvet at få barnet til at få oplevelser i naturen, vi ser forskellige tegn fra børnene der indikerer

at de er på vej til at modtage forskellige naturoplevelser, bl.a. at det retter sine øjne og vender sin krop mod lyde og fænomener i naturen, vi ser dette når vi er på ture ud i nærområdet, hvor vi møder hunde og fugle, som siger lyde og børnene retter sig imod dem og lytter og ser, nogle gange smiler de og rækker armene frem, andre gange hvis de bliver forskrækket over f.eks. en traktor der kører forbi græder de og prøver at søge tryghed hos en voksen. Når de får lov til at kravle rundt på græsset bruger de deres sanser, de smager, rører og ser sig omkring, vi formoder at de også lytter og dufter. De er blevet præsenteret for vejret hele året rundt, vandpytter der er våde, sne der er koldt, solen der varmer sandet op, regnen der gør at jorden bliver til mudder og som er sjov at lege med.

Vi synger sange om forskellige dyr, og børnene kender og genkender deres lyde.

2-3 årige

Det er vigtigt for barnet at blive præsenteret for forskellige oplevelser i naturen, sådan at de kan få glæde ved naturen, vi formoder at vi igennem vores forskellige pædagogiske aktiviteter har skabt en glæde ved forskellige oplevelser, bl.a. har vi haft besøg af Naturbussen og vi har været en tur til Børnebondegården, hvor vi oplevede at børnene løb, hoppede, lo og snakkede om deres oplevelser, de udtrykte begejstring ved at se dyrene og de udviste med deres adfærd respekt for dyrene og de kunne sætte navne og lyde på dyrene. Ud fra disse tegn formoder vi, at de har fået kendskab til dyr, men også planter og materialer i naturen, da vi har haft Bedsteforældredag, hvor vi havde 'blomstens dag', og der blev plantet blomster på hele legepladsen. Vi har også plantet forskellige ting i køkkenhaven, bl.a. satte vi kartofler. Vi oplever, at børnene er interesserede i og nysgerrige overfor naturen og dens fænomener. Vi har sammen med børnene lavet et insekthotel, hvor vi iagttager dyr og deres adfærd, vi har flyttet ting i naturen og sat det sammen til hotellet. Børnene har spurgt til

dyrenes boliger og til hvad de spiser, og vi ser tegn på, at børnene selv søger op mod dyrehotellet når de leger ude. Vi er ude hver dag i alt slags vejr, og børnene oplever regn, sne, sol osv. De bliver præsenteret for ild, ved at der bliver lavet bål, og der laves mad over bålet. Vi har leget med vinden, ved at lave drager ud af poser, som vi så brugte på legepladsen.

Vi har malet dyr på sten, bl.a. mariehøner og pyntet vores insekthotel med dem, derudover har vi lavet sommerfugle og sat på vores vinduer, og vi synger sange om sommerfugle sammen med børnene, hvor vi leger at vi er sommerfugl med vinger. Igennem ovenstående aktiviteter ser vi tegn på, at børnene trives ude og gerne vil deltage i aktiviteter i naturen, bl.a. tegn som at de er aktive i og udviser begejstring under aktiviteten.

Grøn profil:

Natur og naturfænomener i naturen: Mange af vores aktiviteter laver vi udenfor, for at kunne mærke, føle og smage naturen på egen krop. Vi er ude i næsten alt slags vejr, hvor vi bruger naturens rum, både på egen legeplads men også de muligheder som nærmiljøet tilbyder, såsom skov, legepladser og bakker mm.

Social kompetence - Evaluering af tegn i forhold til mål

9-14 mdr:

Vi formoder på baggrund af vores mål og aktiviteter, at barnet øver og udvikler sine sociale kompetencer. I forhold til barnets tilknytning og adskillelses evne, ser vi reaktioner på at børnene er glade for at komme i vuggestuen, og at de kommunikerer med deres følelser, blandt andet ser vi at de glade og smiler når de kommer ind på stuen om morgenen, men de tør også vise deres ked-af-det-hed når mor eller far går. Vi oplever at barnet kan trøstes, og vil gerne sidde på skødet og putte sig ind til den voksne, mens de vinker farvel. Vi ser at barnet forlader og vender tilbage til de kendte voksne med jævne mellemrum.

Vi oplever børnene giver respons med forskellige ansigtsudtryk, lyde, latter eller gråd over for andre, eller forskellige kropsholdninger og bevægelser, f.eks. viser glæde ved at se hinanden når de kommer om morgenen, hvor de smiler og griner.

Vi ser at hvis de sidder og leger på gulvet og et af de andre børn tager deres legetøj eller lign. Så græder de eller reagerer med lyde.

Vi formoder at børnene udvikler kompetencer til at indgå i fællesskaber, da vi oplever at de tager initiativ til at tage kontakt til andre, ved blandt at kravle hen og berøre de andre børn eller efterligner andres handlinger ved blandt andet at lave samme mundlyde under skiftningen eller igennem leg. De kigger på det, som andre kigger på og det de gør. Et eksempel ville være under formiddagssamling, hvor vi har brugt to hånddukker, Kaj og Andrea, til sang og fortælling, der fokuserer børnene på dukkerne.

2-3 år:

Vi formoder at på baggrund af vores mål og pædagogiske aktiviteter, at børnene udvikler deres sociale kompetencer.

Vi ser at de etablerer venskaber, børnene smiler ved synet af bestemte børn, og vil gerne involvere de bestemte børn i deres lege, vi oplever at de har interesse for hinanden, ved at spørge til andre børn, hvis de ikke er der, og de viser stor glæde når de ser hinanden. Igennem vores projekt med vores familieplancher, har vi oplevet at børnene spørger interesseret både opfordret og uopfordret, hvem der er på billedet og hvad barnet laver.

Vi oplever at de gerne vil indgå i fællesskabet sociale spilleregler, vi ser at børnene udtrykker ønske om at være med i fællesskaber på trods af uenigheder, et eksempel ville være vores storebørnsgruppe med to drenge og en pige, hvor drengene leger sammen og pigen udtrykker ønske om at være med, selvom legene ikke appelerer til hende. Dog formoder vi at hun ønsker at være med i deres fællesskab i legen. Vi formoder at når børnene deltager i den daglige samling, giver det børnene en følelse af fællesskab. Vi øver med børnene at vente på tur, og respektere at det ikke altid er mig der er først, f.eks. når vi tager vores sangkuffert frem oplever vi at børnene gerne vil vælge først og vi øver at man skal skiftes til at vælge en sang.

Vi oplever at vores børn fortæller andre, hvad de må og hvad de ikke må. Eksempelvis, hvis en voksen har fortalt børnene at de ikke må tage hinandens legetøj, så gentager de store det igen og igen.

Vi ser at børnene kommunikerer med følelser, f.eks. igennem vores rytmik med Bamseven, ser vi at børnene tager STOP-tegnet til sig, og bruger det i det daglige, til at sætte grænser overfor for de andre børn. Vi ser meget omsorgsfulde børn, der uopfordret henter trøste ting, såsom bamser e.lign. når der er nogen der er kede af det.

Vi oplever at børnene fortæller, morer sig og udtrykker sin ked-af-det-hed, vrede eller angst med tale- og kropssprog. Vi oplever at børnene kan sige fra overfor eksempelvis nye voksne.

Vi har også haft opdelt vores børn i mindre grupper, hvor vi formoder at de er blevet styrket i deres fællesskaber. Et eksempel ville være vi har to børn der aldrig kunne enes, men efter de har haft en fælles positiv oplevelse i en af minigrupperne, ser vi at de gerne søger hinanden, og krammer hinanden.

Vi har set, at nogle tør mere i de små grupper, vi formoder deres selvværd er vokset, da de har kastet sig ud i nye aktiviteter, som de ikke før har forsøgt.

Vi oplever også at børnene tager hensyn til hinanden, eksempelvis på en gåtur, havde vi et barn der skulle samle alt op, hvor de andre blev ved med at være opmærksom på hende og sagde 'kom så' og holdt øje med at hun kom med.

Grøn profil:

Social kompetence i naturen: Vi oplever at den sociale kompetence bliver styrket gennem naturen og det frirum som uderummet tilbyder. Her er mulighederne for social udfoldelse meget lidt begrænset og venskaber bliver skabt på tværs.

På vores ugentlige ture ud af huset, oplever vi at børnene har fælles interesse for hvad vi ser og høre i naturen, ved gå ture øver de sig i at holde i hånden, og børnene er i dialog med hinanden styret af den voksne om hvad vi ser, høre og føler på.

Vi spiser 80 % af vores måltider udenfor som regel på legepladsen, men dog også på en nærliggende legeplads eller i parken hvor vi er hver fredag i sommerperioden. Disse spisesituationer er også med til at skabe et fællesskab i børnegruppen.

Kulturel kompetence - Evaluering af tegn i forhold til mål

Vuggestuens traditioner er de danske som har at gøre med vores kulturbaggrund. Traditioner er samvær og genkendelsesglæde – traditioner er en helt særlig oplevelse. Af særlige begivenheder har vi denne periode haft: Luciaoptog af børnehaven gennem huset, bagt julekager, julens dufte og smage. Nedtællingskalender som juletræ på dør og julefrokost.

9-14 mdr:

Vi formoder på baggrund af vores mål og aktiviteter, at barnet øver og udvikler sine kulturelle kompetencer. Det ser vi f.eks. gennem vores samlinger og vores rytmik aktiviteter og ellers gennem hele dagen når som helst vi tænder for vores musik – især julemusikken vækker glæde. Vi ser de bevæger kroppen til musik og når vi synger og laver grimasser og viser gensynsglæde ved bestemte sange. Børnene reagerer med følelsesmæssige udtryk i nuet. Vi formoder at de yngste i målgruppen – de der ikke har skullet sove formiddagslur - har fået kendskab til kulturelle aktiviteter og traditioner ved at de sanser alt gennem munden og smager på f.eks. vandfarver og trylledej mm. Vores formiddagssamlinger handler – for de mindstes vedkommende – mest om at få mad og ud at sove.

De ældste i målgruppen viser gensynsglæde ved gentagelser f.eks. ved at prøve nisseskæg, nissehue og nissefars skål ved juletid. Vi ser de er iagttagende og efterligner de større børn på stuen.

2-3 år:

Vi formoder, på baggrund af vores mål og pædagogiske aktiviteter, at børnene udvikler deres kulturelle kompetencer og udtryksformer. Vi ser det gennem fortællinger og rytmiksamlinger/aktiviteter, f.eks. i vores læseleksgrupper for de yngste i denne målgruppen.

De har fået øget deres ordforråd samt fået kickstartet deres sprog og vi ser de er på vej til at kunne udtrykke sig med deres egne ord og få gang i deres eget sprog. Vi formoder at gruppen har forbedret deres evne betydeligt til at kunne indgå i fællesskaber. Vi ser de begynder at kunne sige fra med ord frem for at være fysisk – f.eks. ved at bide/slå/krads/skubbe.

Vi ser, at børnene selv leger de sanglege, vi har introduceret dem for, når sangene kommer på anlæget. Vi ser børnene spontant laver de fagter, vi har lært dem, når musikken kommer. Vi oplever, at 9 ud af 10 børn gerne vil være midtpunkt til samling og vi er særlig opmærksomme på de børn der skal hjælpes lidt på vej til dette. Vi

formoder børnene er opmærksomme på den kulturelle oplevelse, de er aktive og deltagende f.eks. ved aktiviteter. De kommer også selv og uopfordret spørger/peger på farver/musik, hvis de vil tegne/danse/synge. Vi ser, at børnene f.eks. ved fortællingen om "Kaj", "Guldlok" eller "de tre bukkebruse", genkender fortællingen/handlingen og kan benævne med ord: Kaj – mor – trolde – bjørn osv. Vi ser børnene selv opsøger bogreolen og henter en bog for så at komme hen til de voksne for at vi skal læse/kigge i den sammen. Vi ser, børnene benævner selv flere dyr ved navn og de tilhørende lyde. Vi ser, at måden vi er sammen på overfor hinanden, - gennem læringen fra "Bamsevenner", viser de os helt tydeligt at de har forstået og bruger STOP tegnet. Vi ser yderligere, at børnene forsøger at fortælle om traditionerne ved højtiderne f.eks. julemanden, fastelavnstønde, påskeharen m.m. Vi så helt klare tegn på, at vores introducering af de forskellige elementer i diverse traditioner så som halloween, fastelavn osv., havde en stor positiv effekt, for da selve dagen oprandt, så vi helt klare beviser på, at børnene ikke var så bange/usikre overfor f.eks. masker og udklædning osv. Vi havde formået at gøre børnene trygge ved dette "usikre" element og vi oplevede, at hele børnegruppen faktisk morede sig over det hele! ☺

Grøn profil:

Vi har mange tilbagevendende traditioner i Hassel-Huset, såsom høstuge, fri for mobberi, naturensuge, skraldeuge mf. Som alle forgår udenfor, enten på egen legeplads eller i nærområdet. Fx ved skraldeuge går vi rundt i byen og samler skrald, som bliver sorteret og smidt ud. I denne proces snakker vi om naturen, og fortæller om det ikke er godt at smide skrald.

I vinter halvåret er vi mere inde end udenfor pga. vejret, men så arbejder vi meget med at bringe naturen ind i institutionen.

Vi går på ture i nærområdet ved forskellige højtider såsom julen og påsken, vi samler ting i naturen som skal bruges til at pynte op med i institutionen, så det afspejler højtider. Samt laver udsmykning af fx græskar til halloween.

HASSELHUSET.

Yngste børnehavegruppe: 2 år og 9 mdr. – ca. 4 år

Natur og naturfænomener - Evaluering af tegn i forhold til mål.

Vi har gennem vores forskellige pædagogiske aktiviteter, set at børnene har udviklet deres viden og forståelse for deres krop, og deres sanser ude i naturen. Det har de gjort bl.a. ved at skulle smage på krydderurter, gå på forskelligt underlag med bare fødder, såsom sten, sand, græs, flis, koldt og varmt vand. Vi har lavet kikkerter vi brugte til at se på dyr, blomster mm. på legepladsen.

Vi oplever børnenes øgede viden i dagligdagen gennem f.eks. snakken ved bordet. Vi hører endnu ikke børnene benævne sanserne ved navn.

Vi har arbejdet med temaet vilde dyr, hvor vi bl.a. har klippet aber, løver og elefanter. Vi har hver dag talt med børnene om dyrene fx hvad de spiser, hvad de siger og hvor de bor. Vi ser at børnene har fået større kendskab til de vilde dyr, og de har selv fundet på lege i dagligdagen. Børnenes viden om de vilde dyr er også blevet yderligere styrket da vi sluttede temaet af med en fællesudflugt til Givskud løvepark.

Den grønne profil:

I forhold til vores grønne profil, har vi bl.a. haft projektet: sanser i naturen, som var et forløb over 3 måneder, 2 gange om uge, hvor vi arbejdede med de forskellige sanser over 14. dage.

Alle aktiviteterne foregik på vores legeplads, hvor vi styrkede børnenes sanser med de aktiviteter, som der er beskrevet ovenstående.

Projektet vilde dyr var der dage, hvor vi prøvede at lege vilde dyr. Dette foregik på legepladsen eller på "kælkebakken", som er tæt på børnehaven.

Vi sad også dage og klippede de forskellige dyr på legepladsen.

Kulturelle udtryksformer – Evaluering af tegn i forhold til mål.

Gennem vores pædagogiske aktiviteter har vi arbejdet med kultur og kulturforståelse på flere måder. Kreativt har vi ladet børnene arbejde med forskellige materialer, såsom pap, papir, glanspapir, ler, perler og paletter.

Børnene har vist interesse for de materialer, som vi har brugt og har også selv taget initiativ til at tegne, male og klippe i forskellige materialer.

Op mod jul har vi hver morgen holdt morgensamling, hvor vi har sunget julesange, læst jule rim og alle børnene har løbende pyntet vores karton juletræ, med lys, julekugler og julegaver. Vi har lavet nedtælling til jul, ved at "brænde" et karton-julelys hver dag. Børnene har været engageret i julehyggen.

Vi har arbejdet med bordskik/ pli, da vi i vores kultur har tradition for, at man sidder ved bordet og samtaler mens vi spiser. Man siger f.eks. må jeg be`om i stedet for jeg vil have, og vi har ikke fødderne på bordet mens vi spiser m.m. Almindelig pli, er et gennemgående tema over hele året. Vi oplever de yngste skal støttes og guides mere end de ældste, og at de ældre børn gerne hjælper de yngste med at huske hvad man gør eller ikke gør ved bordet.

Den grønne profil:

At være kreativ, kan gøres på mange forskellige måder og med mange materialer, både inde som ude.

Vi har taget maling og pap med ud i naturen, hvor børnene har malet forskellige billeder og dekoreret det med ting fra naturen. Der er blevet brugt sand, jord, grene og blade.

Sprog og alsidig personlig udvikling – Evaluering af tegn i forhold til mål.

Vi har gennem vores daglige pædagogiske aktiviteter arbejdet med at styrke børnenes sprog på flere måder. Vi har haft temauger med farver, former og begreber, haft morgensamling hver morgen, hvor sproget er i fokus og læse leg.

Vi oplever at børnene er blevet gode til at kende farverne og formerne, og at de deltager med stor lyst og kunnen, i de farver/former lege vi finder på, vi hører også de bruger deres viden i hverdagen. Dog er der forskel på de ældste og de yngstes kunnen, vi ser det som et udtryk for den helt naturlige udvikling.

Vi har holdt morgensamling hver dag, og vi mærker at børnene har fået et større ordforråd omkring faste emner som f.eks. vejret og årstiderne. De spørger også selv hvad vi skal lave i dag, og en del af gruppen er blevet bedre til at tale i vores lille forsamling. Vi har dog stadig en mindre gruppe, der er generte, og dermed helst ikke gør sig gældende verbalt. Vi synger også til samling, for gennem sang, er selv de stille børn aktivt deltagende.

Vi har haft læseleg med en gruppe på 3 børn. Vi har arbejdet med at skabe gode læseoplevelser som bl.a. er grobund for sproglig udvikling og indlæring.

Vi oplevede at 2 af børnene deltog aktivt fra starten, lyttede og stillede spørgsmål til bøgerne. De var meget interesseret, hvor det tredje barn blev i starten meget afledt, var urolig og bøgerne fangede ham ikke. Men som tiden gik og han havde prøvet læse leg en del gange og han nu var blevet tryk ved det, så vi, at alle børnene deltog aktivt i "læseleg", og alle udviste glæde ved selv at "læse" og lytte til historier.

Den grønne profil:

Vi har styrket børnenes sproglige udvikling på forskellige måder og har haft flere af aktiviteterne med på legepladsen.

Vi har bl.a. leget med farver og former på legepladsen. Der var gemt forskellige stykker pap i forskellige farver og former (trekant, firkant og cirkel) på legepladsen, som børnene skulle prøve at finde. De havde hver især 3 forskellige stykker pap, som også var formet som en trekant, firkant eller cirkel.

Børnene skulle ligge deres stykke pap ovenpå det stykke pap, som var i samme farve og den rigtige form.

Social kompetence - Evaluering af tegn i forhold til mål.

Vi ser gennem fri for mobberi, at der er tydelig forskel på de ældste og de yngstes evner til at omsætte de sociale spilleregler. Vi forsøger at lære børnene det gennem bl.a. fri for mobberi og arbejdet med "gode venner, hvad gør mig glad". De kan det i teori, men kan ikke omsætte deres viden til praksis endnu. Vi oplever de fleste børn er alderssvarende udviklet på dette område. Dog er der en mindre gruppe, der stadig har brug for lidt ekstra støtte og guidning her.

Vi ser tegn på, at børnene viser interesse for hinanden, og på kryds og tværs på stuen forsøger at lave legeaftaler med de andre børn. Ligeledes ser vi tegn på at børnene fordyber sig i lege med hinanden, både selvvalgte lege og igennem de forskellige pædagogiske aktiviteter. De mindste i gruppen leger meget parallel lege, hvor de store leger rolle lege.

De store børn i gruppen viser tegn på, at de gentagne gange opsøger hinanden og tager initiativ til at danne legegrupper, tage andre børn med i legen, og giver udtryk for, på en konstruktiv måde, hvis nogle børn har brug for at lege lidt alene eller i en lille gruppe. Her skal de mindste børn stadig støttes og guides.

Vi bruger kontinuerligt "fri for mobberi" konceptet, og igennem den proces har vi set tegn på en børnegruppe der afprøver de sociale spilleregler, de prøver grænser af, øver sig i, igennem sproget, at løse konflikter og forhandle ideer i deres lege.

Vi har snakket en del om, hvordan man er en god ven, og børnene har øvet sig i, sprogligt og kropsligt at udtrykke sine følelser og behov og vi har oplevet at børnene i særdeleshed er blevet bedre til at sætte ord på egne følelser og ligeledes kunne aflæse og sætte ord på andres følelser.

I hallen og på vores ture, har vi arbejdet en del med sociale lege, regellege og lege hvor børnene kunne arbejde med de sociale spilleregler. Bl.a. har vi øvet samarbejdslege i forbindelse med en motorikbane, hvor børnene var rigtig gode til at hjælpe hinanden over og under de forskellige forhindringer.

Selvom vi har set mange tegn på at børnene udvikler sig og er godt på vej, synes vi dog at der er plads til og brug for yderligere tiltag, især i forhold til de sociale spilleregler. Vi vil fortsætte med en skærpet indsats på netop dette område, for på den måde fortsat at støtte børnene i deres udvikling.

Den grønne profil:

Vi har haft meget fokus på børnenes sociale relationer og har leget forskellige regel lege, sociale lege og samarbejdslege, både på legepladsen og på vores turer. Dette har bl.a. været motorik baner hvor de skal hjælpe hinanden, stafet, banke bøf, alle mine kyllinger, bondemand og leget med faldskærm.

Derudover har vi også haft fri for mobberi på legepladsen, hvor vi har snakket om venskaber og givet hinanden massage.

Krop og bevægelse - Evaluering af tegn i forhold til mål.

I vores pædagogiske aktiviteter har vi fokuseret på 7 af de 18 grundbevægelser i legen, der er med til at danne barnets motoriske færdigheder.

Ud fra børnenes motoriske færdigheder, har vi valgt 7 grundbevægelser, der skal være med til at understøtte det enkelte barns motoriske udvikling og tro på egne evner – og her i gennem styrke børnene i deres frie leg på legepladsen og i naturen.

De 7 grundbevægelser – og tilknyttede mål.

1. trille – ned af bakken
2. snurre – rundt om sig selv stående og fra side-til-side siddende i plastikskal
3. hoppe – ned på et lidt lavere niveau
4. hinke – på skiftevis 1 og 2 ben i hinkerude
5. klatre – op og særligt ned igen, i reb i klatrestativet
6. balancere – på motorikbaner
7. gynges – i den store rede 'bird nest' og blive skubbet i forskellige højder og retninger

Børnene har hver eftermiddag kunnet deltage i en aktivitet. Vi har planlagt aktiviteterne, så børnene har øvet grundbevægelserne. Aktiviteterne har været mellem 10-45 minutter og været afpasset efter børnegruppens færdigheder og interesse for legen. Vi inddelte børnene i forskellige større og mindre grupper af 2-7 børn, samt på kryds og tværs af motorisk kunnen. Så de har kunnet lære af hinanden ved efterligning og hjælpe hinanden. Vi har støttet børnene i deres bevægelser efter behov.

Børnene har været med til evt. praktiske forberedelser før aktiviteten f.eks. at finde ting frem til motorikbanen og tegne med gadekridt. Ligesom de har været med til udvikling af legene med fantasi og mht. tempo i aktiviteten.

Aktiviteter:

Ad 1. Trille ned af bakken på trillebane af liggeunderlag, derefter gå op igen og vente i rækken.

Ad 2. Snurre rundt på benene. Snurre/dreje fra side til side, siddende i en plastiskal med arme og ben ude af skildpaddeskjoldet, for at dreje og støtte for balance.

Ad 3. Hoppe til et lidt lavere niveau på kridttegninger af bjørnespor og fra træstubbe ned i græsset.

Ad 4. Hinke på skiftevis et ben og hoppe på to ben i hinkeruder tegnet med gadekridt.

Ad 5 Klatre et selvvalgt stykke op i klatrestativet og især kunne klatre ned igen med kun minimal hjælp.

Ad 6 Balancere og lege Pippi Langstrømpes 'jorden er giftig'. Balancegang og -hop mellem små siddeunderlag og plastikringe. Videre til balancegang på ½-bolde og hjælpe hinanden med at gå på line på træstammer.

Ad 7. Gyng, hvor børnene bliver skubbet i forskellige højder, kaldet 'Alfe-højder' og 'Trolde-højder' (højst), navngivet efter den yngste og ældste børnehavegruppe.

I aktiviteterne har vi set børnenes glæde ved legene og gentagelserne – og deres oplevelser af at mestre deres kropsbevægelser, på hver deres individuelle færdighedsniveau. Gennem små motoriske udfordringer har børnene haft mod på at prøve igen og igen, også når de f.eks. gav udtryk for, at det blev lidt for højt i gyngen, eller de mistede balancen og faldt, eller trådte udenfor i-jorden-er-giftig. Det er stadig for svært for de fleste at hinke fra to ben og over på et ben, men så hopper de bare på to ben og står på et ben, hvilket er helt alderssvarende. Børn, der forinden ikke gyngede selv, går nu ned og gynger sammen.

Vi kan se at aktiviteterne har været med til at øge børnenes fortrolighed med at udføre flere af de 7 forskellige bevægelser. Samt udvikle en større sikkerhed i forhold til deres motoriske færdigheder. Begge dele kan vi se, når bevægelserne indgår i deres frie leg.

Derudover har vi arbejdet meget med mindfulness, både indendørs og i naturen, fordi det kan være med til, at børnene får en større kropsbevidsthed og komme ned i gear. Og da vi oplever at børnenes har et energiniveau, som kan være meget højt i dagligdagen, har det været et godt pædagogisk redskab.

Vi oplever, at det har taget tid for børnene, at lærer at skulle finde ro i kroppen, ligge stille, være nærværende, lytte til afslapningsmusikken og bare være i nuet.

Vi ser, at de fleste børn i gruppen nu har taget mindfulness til sig og formår at ligge stille og finde roen til musikken og vi ser også, at børnene selv trækker sig fra legen og ligger sig på gulvet og slapper af.

Der er en lille gruppe børn, som stadig har svært ved at ligge stille. Vi ser at det er de yngste i gruppen, som skal have en voksen, der ligger ved siden af, når vi har mindfulness.

I hverdagen støtter og styrker vi børnenes lyst og evner til selvhjulpethed. Vi har bl.a. øvet meget med børnene i selv at tage overtøj, sko og div. af/ på, og vi ser tegn på, at børnene gradvist udvikler sig.

Den grønne profil:

I forhold til vores grønne profil, har arbejdet med grundbevægelserne foregået udenfor i haven og på terrassen. Vi har også brugt haven til mindfulness de fleste gange, da naturen i sig selv giver et godt fundament for ro, fordybelse og centrering.

Ældste børnehavegruppe: Ca. 4 – 6 år

Natur og naturfænomener - Evaluering af tegn i forhold til mål

Igennem forskellige pædagogiske aktiviteter med fokus på natur og naturfænomener, ser vi tegn på at børnene udvikler sig i forhold til deres glæde ved at være i naturen, og deres eksperimenteren med naturens materialer. Vi ser på vores ture ud af huset, i skoven og på legepladsen tegn på at børnene begejstres over træer, planter, dyr og vi ser tegn på at børnene undrer sig over naturfænomener som regn, torden, sol, ild mm. Vi laver bl.a. blåmad hver uge, hvor børnene er med i hele processen, både i optænding, holde blålet ved lige, forberede maden og tilberede den på forskellige måder. Vi ser at børnene udfordre dem selv, i forhold til hvordan naturens materialer og elementer kan inddrages i børnenes leg og igennem kreative aktiviteter. Vi oplever f.eks. også at børnene giver udtryk for at de gerne vil være med, lære og have kendskab til konkrete dyr og planter. Vi ser tegn på at børnene kender forskellige dyrs navne, de fortæller om døgnets rytme, årstider, vejr og vind, dette ser vi f.eks. tydeligt igennem forskellige pædagogiske aktiviteter bl.a. dagligt til samling hvor vi laver tavle. Vi oplever også at børnene reflektere over og undersøger hvad dyr, træer og planter kan holde til. Konkret har vi i 2 måneder haft særligt fokus på forskellige dyr 1-2 uger ad gangen. Børnene har deltaget med en begejstring, og vi har set tegn på dels at de har deltaget med lyst, og at de har tilegnet sig en større viden igennem de forskellige uger.

Vi har arbejdet med bondegårdens dyr, fugle, vandets dyr, krible krable dyr og den gruppe dyr vi har haft størst fokus på er vilde dyr. Vi har leget lege med dyretema, vi har imiteret dyr og deres lyde, vi har sunget om dyr, vi har tegnet / lavet billeder af dyr og meget andet. Vi har oplevet det positivt at dele ugerne om i forskellige dyr, da det har givet en overskuelighed for både børn og voksne. Vi har set tegn på at børnene udvikler sig, nogle har især igennem tegning af dyr overrasket meget med deres interessen og kunnen, og alle klarede opgaven med lidt voksenstøtte i starten, hvilket vi oplevede som en stor succes for især 1 pige og 2 drenge i gruppen.

En anden aktivitet vi vil trække frem, er krible krable dyr på legepladsen. Vi havde sat fælder op som vi hver dag i en uge kiggede til. Vi har set tegn på at alle børn havde stor interesse i projektet, vi kunne med en stor gruppe gå rundt og tjekke fælder og kigge efter gemmesteder og bo i træerne og rundt på legepladsen. Vi antager at børnene har fået meget ud af netop dette projekt, da de alle kom på banen, de undersøgte på skift stederne, og det kunne fungere selv i en stor gruppe. Børnene viste forståelse for hinanden, gav plads til hinanden og fortalte ihærdigt hinanden om det de oplevede.

Vi har haft en fælles emneuge i huset, hvor temaet har været de vilde dyr, og i den forbindelse var vi på tur til Givskud zoo. Vi fik lov til at hjælpe en dyrepasser med at fodre dyr, og vi fik fortalt en masse omkring hvad dyrene spiser, hvordan de spiser og forskelle på dyrenes tænder i forhold til om de er kødædere eller planteædere. Vi antager at børnene har lært en masse den dag, da dyrepasseren formåede at fastholde børnenes koncentration fuldt ud, og børnene efterfølgende har vist tegn på stor interesse og viden omkring emnet.

Den grønne profil:

De fleste af vores aktiviteter har vi trukket udendørs, for ikke kun at høre om naturen men også være i den og opleve den i alt slags vejr. Igennem de forskellige aktiviteter har vi brugt naturens forskellige rum, bakker, terræn og materialer.

Kulturel kompetence - Evaluering af tegn i forhold til mål

Igennem forskellige pædagogiske aktiviteter med fokus på det kulturelle, ser vi tegn på at børnene udvikler sig i forhold til at have en forståelse for og indlevelse i kulturelle udtryk og værdier. Vi ser tegn på at børnene er aktiv deltagende i rollelege og regellege med forskellige temaer og udtryksformer på tværs i hele gruppen. Børnene vil gerne deltage i kreative aktiviteter, og vi ser tegn på at børnene gør sig umage og prøver af, for på den måde at udvikle sig. De observerer meget hinanden, og lære af hinanden,

og enkelte har haft brug for lidt ekstra voksenstøtte for at komme i mål. Her kan nævne som eksempel, vores fugleprojekt, hvor vi tegnede fugle ud fra udstoppede dyr vi havde lånt. Alle børn kom i mål med projektet, og kun nogle få skulle guides lidt ekstra for at komme i gang. Dermed antager vi, at det var et projekt der passede perfekt til vores børnegruppe. Børnene viser interesse for de forskellige temaer og pædagogiske planlagte aktiviteter vi har haft, som f.eks. halloween, julen, påske mm. Her ser vi tegn på at børnene gerne vil arbejde med og lære mere om både egen men også andres kultur. De yngste af børnene har haft et projekt omkring H.C Andersen, hvor vi hørte eventyr, malede billeder og selv digtede eventyr. Vi lærte også nogle sange hvor H.C. Andersen havde skrevet teksten. Børnene var en smule svære at fange igennem projektet, men alligevel så vi tegn på at børnene viste interesse for eventyrene og aktiviteterne.

På trods af at vi på forhånd havde regnet med at en mindre gruppe ville være sværere at "fange", oplevede vi at alle børn var aktiv deltagende og viste tegn på interesse i projektet.

Vores overordnede mål med projektet har været:

- At give børnene et kendskab til en dansk personlighed der har betydet meget i vores kultur
- At børnene deltager interesseret i forløbet og tilegner sig en viden og en kunnen de ikke havde før, eller ikke kom til udtryk på samme måde før.

Vi har oplevet en børnegruppe der har været nemme at "fange". De har deltaget med stor engagement og udvist at det vi har lavet har været sjovt. Vi har oplevet at flere børn har rykket sig og udviklet sig, både i forbindelse med de konkrete opgaver men også i forbindelse med at skulle sidde stille / ligge stille og lytte og i forbindelse med det at skulle i fællesskab digte et eventyr.

De ældste førskolebørn har i samme periode arbejdet en del med Lucia. Vi har hørt om Lucia, sunget om Lucia, gået Lucia og spist Luciabrød. De ældste har gået Lucia både for børn og forældre i Hassel-huset, men også på byens lokale plejehjem hvor de har fået et møde med en anden kultur og en ældre aldersgruppe end de er vant til.

De har også deltaget i julepynt fremstilling på plejehjemmet, klippet fastelavnspynt sammen med de ældre, og slået katten af tønden sammen med de ældre. Dermed oplever de ældste børn i huset den naturlige udvikling fra baby (vuggestuen) til gammel (plejehjemmet), nemlig de forskellige generationer.

Vi oplever og ser tegn på at i mødet med de forskellige kulturelle temaer og aktiviteter inddrager børnene også deres nyligt tilegnede viden i deres egne lege på stuen eller på legepladsen. I forhold til at kunne forstå etiske og moralske emner og dilemmaer har vi igen her arbejdet en del med "fri for mobberi", som er en god indgangsvinkel til rigtig mange temaer. Vi oplever at børnene rykker sig, og selv i deres lege inddrager og reflekterer over adfærd, godt og ondt, rigtig og forkert, sandhed og løgn, og for en lille gruppe om livet og døden. Vi arbejder med dette igennem de mere spontane dialoger med de enkelte børn, både støtter op om samtalerne børnene imellem, men også i forhold til voksen/barn relationen.

Den grønne profil:

Den periode hvor vi har arbejdet mest grundlæggende med de kulturelle kompetencer, har været i vinterhalvåret. De aktiviteter vi har kunnet, har vi trukket udenfor, men ellers har børnene været ude i middagsstunden, efter fordybelsen i temaet om formiddagen. Vi har i forbindelse med julen været på et nisseløb rundt i Gedved, hvor børnene arbejdede med julens sange og temaer, og vinterlandskabet i Danmark. Her brugte vi naturens forskellige rum, terræn og muligheder.

Sproglig udvikling - Evaluering af tegn i forhold til mål

Igennem forskellige pædagogiske aktiviteter med særlig indsats i forhold til børnenes sproglige udvikling har vi set tegn på at børnene har udviklet sig, bl.a. ved at de etablerer sproglig kontakt, lytter og giver respons og at de kommunikerer med deres omverden. Vi har f.eks. arbejdet konkret med "Fri for mobberi" igennem ugentlige bamsemøder, hvor vi gentagne gange i det daglige ser tegn på at børnene bruger det de har lært, og beskriver egne og andres følelser og anvender ovenstående i forhold til konflikthåndtering. Vi ser tegn på at børnene respondere tilpasset til det andre siger og gør, anvender begreber for hvordan det selv og andre har det og at børnene sprogligt invitere andre børn til at lege. Vi har også bl.a. igennem morgensamling/tavle set tegn på at børnene fortæller om egne oplevelser og erfaringer og de aktiviteter der skal komme og udvider til et mere nuanceret sprog ved hjælp af hvordan, hvad og fordi. Dog har vi enkelte børn, både drenge og piger, der er mere stille og som ikke formår helt at bruge samme sætninger og forklaringer som de andre børn. Her har vi noget at arbejde med, men alt i alt er alle børn godt på vej. Her skal tilføjes at vi generelt oplever en stigende involvering fra børnenes side, og at flere og flere børn deltager på lige fod.

Vi ser især hos førskolebørnene tegn på at børnene forstår sprogets regler, at de benytter relevante ord og bogstaver i leg og at de bruger skrift i leg og kommunikation. Dette ser vi bl.a. igennem kreative aktiviteter, gækkebrevsfremstilling og tidspunkter i løbet af dagen hvor børnene selv tager initiativ til at søge mod tegnebordet. Her ser vi også tegn på at de andre børn på stuen er interesseret i hvad førskolebørnene laver og kan, og denne interesse håber vi er med til at styrke dem, når de selv bliver førskole. Førskolen har bl.a. også arbejdet med legeøen, hvor de igennem forskellige lege har stødt på ord, bogstaver, tal og meget mere. Her har alle førskolebørn vist stor interesse og deltaget aktivt, på trods af at nogle af børnene har haft større kendskab til sådanne opgaver og lege end andre, og de har alle over en kort periode rykket sig rigtig meget, i forhold til sprogligt at blive skoleklar.

Igennem aktiviteter som rim og remser og højtlesning ser vi også tegn på at børnene tilegner sig et større ordforråd og et mere nuanceret sprog, vi ser det igennem børnenes egne lege på stuen og på legepladsen, den måde børnene kommunikerer med andre børn, voksne og forældre. Ovenstående ses også tydeligt i forhold til de børn der har deltaget i "læseleg" – fokus på dialogisk læsning. For førskolebørnene har vi også gennemført skoleparathedundersøgelsen, som har været med til at give en indikator for, hvad der målrettet skal arbejdes mere med. Her har en stor gruppen været rigtig godt på vej, og en mindre haft brug for lidt ekstra, hvor vi også har forsøgt at prioritere "læseleg" for dem. Vi har oplevet og set tegn på, at børnene i arbejdet med den mere målrettede indsats har rykket sig.

Vi har på stuen arbejdet med noget vi kaldte "fortællekuffert", hvor børnene har øvet sig på at stå frem og fortælle foran en større gruppe børn. Vi har både sat mål rettet imod fortælleren men også tilhørerne. Målet var at alle børn nogle med støtte, andre uden, kunne fortælle foran de andre og være midtpunkt. Børnene skulle finde 3 ting hjemme der betød noget for dem, og det skulle i kufferten, så de kunne tage det frem og fortælle om. For tilskuerne var vores mål, at de fleste kunne sidde stille og holde koncentrationen, også når de selv ikke var midtpunkt. De skulle stille spørgsmål til fortælleren, i stedet for selv at fortælle. Det oplevede vi som en rigtig svær opgave for børnene, og måske vi ikke var gode nok til at konkretisere opgaven og det vi forventede af børnene. Dette vil vi være opmærksom på fremover.

Den grønne profil:

Vi arbejder med sproget både inde og ude, igennem alle vores aktiviteter. I uderummet bliver "fri for mobberi" hvor sproget er i fokus, brugt på lige fod med indendørs. Vi sætter ord på børnenes aktiviteter, igennem egne lege og i fælles aktiviteter. Vi har taget arbejdet med fortællekufferten med udenfor, for også på den måde at arbejde med emnet i mere åbne rammer hvor der er højere til loftet, og sværere at koncentrere sig. Vi oplever det som en spændende proces, nogle gange at tage "indeaktiviteterne" med udenfor i andre rammer. Her oplever vi at koncentrationen hos børnene falder hurtigere, da der er mere at kigge på og holde øje med. Men på samme tid at hele atmosfæren omkring aktiviteten en hel anden.

Alsidig personlig udvikling - Evaluering af tegn i forhold til mål

Igennem forskellige pædagogiske aktiviteter med fokus på barnets alsidige udvikling, ser vi tegn på at børnene udvikler deres indlevelsesevne i forhold til andre børn og at de tager initiativ til at handle selvstændigt. Dette har vi bl.a. arbejdet med igennem vores før beskrevne ugentlige bamsemøder (fri for mobberi) og igennem vores daglige samling hvor vi også laver dagens tavle. Vi ser gentagne gange i det daglige, tegn på at børnene bruger det de har lært og selv bearbejdet i leg og konfliktsituationer. Dette ser vi igennem det, at de beskriver deres følelser og har forståelse for andre børn og spørger til dem, at de siger til og fra og selv prøver at sætte grænser og finder balancen imellem egne og andres behov, i f.eks. en leg og at børnene aktivt supplere hinandens initiativer med egne ideer og forslag. Vi ser også at børnene trøster og hjælper, eller henter hjælp hos en voksen hvis de oplever at et andet barn har behovet. Vi ser også tegn på at børnene eksperimenterer med deres position i børnefællesskabet og efterligner de andre børn, dette gør de ved at afprøve nye legerelationer og aktivt tage del i og udforme forskellige pludseligt opståede lege så vel som pædagogiske planlagte aktiviteter. Vi ser disse tegn i alle børnene i gruppen, men der er selvfølgelig forskel på hvor langt i udviklingen at børnene er kommet. En mindre gruppe børn mestre det til fulde og er nået rigtig langt, en større gruppe har stadig noget at arbejde med, og igen en lille gruppe har en del at arbejde med i sær også i forhold til manglende psykisk robusthed, men som skrevet ser vi stadig tegn på at de er på vej, og det er noget vi dagligt arbejder med. Vi oplever i hvert fald og ser tegn på, at børnene godt ved hvordan de skal agere i relationer og i forskellige situationer, nogle har bare sværere ved det. Igennem sanglege, regellege og rollelege, ser vi dog bl.a. at der sker en udvikling for børnene frem mod at få en større psykisk robusthed.

Vi har også en bred aldersmæssig spredning, da vi får børnene på stuen omkring årsalderen og vi har dem indtil skolestart. Vi arbejder både i aldersopdelte og aldersblandede grupper i hverdagen, og nogle aktiviteter foregår med den store børnegruppe og andre i helt små grupper. Vi oplever det som en god måde at arbejde på, at der er forskel, og børnene viser tegn på at de trives i dette.

Vi ser tegn på at børnene vedholdende prøver nye lege og eksperimenterer med nye legerelationer, at de især i den mere frie leg, over sig i at håndtere de andre børns udfordringer og afvisninger, dog oplever vi her at en del af vores børn til tider har brug for lidt voksenhjælp især i forhold til konfliktsituationer. Vi oplever dog at børnene reflektere over sine erfaringer med bl.a. modgang og derfra lære sig noget nyt. I forhold til førskolen har vi også arbejdet en del med den alsidige personlige udvikling, i forhold til deres forløb i rød tråd på skolen, hvor de har mødt nye børn og voksne at forholde sig til, her har vi arbejdet meget både med at have indlevelse i andre børn og turde og ville invitere andre børn de ikke kender med i det sociale fællesskab. Børnene er blevet udfordret på deres måde at tage vare på egen personlig integritet og deres psykiske robusthed, både i forhold til ukendte relationer og aktiviteter og andre børn udfordringer og afvisninger. Vi har i perioden med rød tråd, oplevet at alle førskolebørnene har rykket sig meget, dog er der nogle der er kommet længere end andre og børnene startede også med forskelligt udgangspunkt. Vi har set tegn på at de fleste af børnene har glædet sig til rød tråd, og er glade, initiativrige og har udvist selvstændighed på skolen. Vi har med vores førskolegruppe mødtes med en anden førskolegruppe i en anden børnehave, hvor børnene skulle starte på samme skole. Vi har set tegn på at målet for disse aktiviteter er nået, idet at børnene har vist genkendelighed hos de andre børn, og at der i forløbet er sket en udvikling i hvor meget man turde at gå til de andre. Vi har set tegn på at børnene har syntes det var sjovt, og at de har haft et andet fællesskab med lige netop den gruppe børn de havde mødt på forhånd end de andre. Børnene har udtrykt glæde ved at vi skulle ses, og de har snakket om de andre børn når vi ikke var sammen med dem.

Den grønne profil:

Vi arbejder med børnenes alsidige personlige udvikling både inde og ude, igennem alle vores aktiviteter. I uderummet bliver "fri for mobberi" hvor den alsidige personlige udvikling sammen med sproget er i fokus, brugt på lige fod med indendørs. Vi sætter ord på børnenes aktiviteter, igennem egne lege og i fælles

aktiviteter. Vores møde med førskolebørn fra en anden børnehave, har alle gange været med naturen som fokus. Her har vi udnyttet forskellige områder i naturen, med forskellige terræn og muligheder. Vi har oplevet at uderummet er et godt rum at møde nyt i, da børnene er mere åbne, de kan bruge kroppen mere og de har også vist tegn på at genertheden har været mindre end de få gange vi har været inde. Vi har brugt naturens og legepladsens muligheder til at skabe tillid imellem hinanden igennem sanslege, blindelege med makkere og meget mere. Børnene har taget legene til sig og selv startet lege op efterfølgende. De har vist tegn på at de bruger hinanden, spørger hinanden om hjælp især i samarbejdsøvelser hvor alle har noget forskelligt at byde ind med.

Social kompetence - Evaluering af tegn i forhold til mål

Igennem forskellige pædagogiske aktiviteter med fokus på det sociale, ser vi tegn på at børnene udvikler sig i forhold til de sociale kompetencer. Vi har igennem forskellige pædagogiske aktiviteter, arbejdet med børnenes legerelationer. Vi ser tegn på at børnene viser interesse for hinanden, og på kryds og tværs på stuen forsøger at lave legeaftaler med de andre børn. Ligeledes ser vi tegn på at børnene fordyber sig i lege med hinanden, både selvvalgte lege, men også igennem de forskellige pædagogiske aktiviteter, og børnene viser tegn på at de gentagne gange opsøger hinanden og tager initiativ til at danne legegrupper, tage andre børn med i legen, og giver udtryk for, på en konstruktiv måde, hvis nogle børn har brug for at lege lidt alene eller i en lille gruppe. Vi har haft nogle dage hvor vi har delt børnene op i pige/drenge grupper, hvilket har været en spændende proces, idet børnene på en rigtig fin måde, fik sat lege i gang og fik alle med på en måde de ellers ikke altid har formået at gøre, i andre gruppesammensætninger. Vi har i en periode haft særlig fokus på "fri for mobberi", hvor vi har inddraget det oftere end vi plejer, og igennem den proces har vi set tegn på en børnegruppe der afprøver de sociale spilleregler, de prøver grænser af, øver sig i, igennem sproget, at løse konflikter og forhandle ideer i deres lege. Vi har snakket en del om, hvordan man er en god ven, og børnene har øvet sig i, sprogligt og kropsligt at udtrykke sine følelser og behov og vi har oplevet at børnene i særdeleshed er blevet bedre til at sætte ord på egne følelser og ligeledes kunne aflæse og sætte ord på andres følelser.

Igennem projektet med fortællekufferten har vi også arbejdet med det sociale aspekt. Vi antager at børnene har arbejdet med dem selv og hinanden igennem det at skulle respektere hinanden, hinandens valg af ting der betyder noget, og respektere at vi alle er forskellige i vores udtryksform og vores generthed og tilbageholdenhed. Børnene har igennem projektet og efterfølgende vist tegn på, at der skal være plads til den enkelte i fællesskabet, uanset om man er stille eller mere højrøstet af sig.

I hallen og på vores ture har vi arbejdet en del med sociale lege, regellege og lege hvor børnene kunne arbejde med de sociale spilleregler. Bl.a. har vi øvet samarbejdslege, f.eks. at fører hinanden hvor den ene har bind for øjnene og støtte hinanden ved at gå på line, "rød-gul-grøn stop", hvor børnene skulle følge nogle instruktioner, "alle mine kyllinger kom hjem" og mange flere. Igennem disse lege har vi set tegn på, at børnene har udviklet deres koncentration i forhold til at lytte til instrukserne, de har også vist interesse i at arbejde sammen og støtte hinanden.

Selvom vi har set mange tegn på at børnene udvikler sig og er godt på vej, synes vi at der stadig er en del at arbejde med for omkring halvdelen af børnene, især i forhold til de sociale spilleregler. Børnene viser tegn på at de kender de sociale spilleregler i forbindelse med "fri for mobberi", men udførelsen i praksis mener vi godt der stadig kan arbejdes med. Vi vil derfor fortsætte med en skærpet indsats på netop dette område, for på den måde fortsat at støtte børnene i deres udvikling.

Den grønne profil:

Vi arbejder med børnenes sociale udvikling både inde og ude, igennem alle vores aktiviteter. I uderummet bliver "fri for mobberi" hvor den alsidige personlige udvikling sammen med sproget er i fokus, brugt på lige fod med indendørs.

Vi har brugt naturens og legepladsens muligheder til at skabe tillid imellem hinanden igennem sanslege, blindelege med makkere og meget mere. Børnene har taget legene til sig og selv startet lege op efterfølgende. De har vist tegn på at de bruger hinanden, spørger hinanden om hjælp især i samarbejdsøvelser hvor alle har noget forskelligt at byde ind med. Vi har som før skrevet arbejdet en del med sociale lege, både i parken og på kælkebakken, men også nede i skoven. Vi oplever at uderummet er et godt sted at arbejde med børnenes sociale udvikling, igennem det at vi ser tegn på en større tolerance imellem børnene, og at børnegruppen på tværs af det sociale fællesskab har flere forskellige legerelationer og færre konflikter.

Krop og bevægelse - Evaluering af tegn i forhold til mål

Igennem forskellige pædagogiske aktiviteter har vi set tegn på at børnene er selvhjulpne i hverdagen, bl.a. ved at de klarer af og påklædning, benytter toilettet og vasker hænder.

I det store og hele bevæger børnene kroppen i overensstemmelse med konkrete udfordringer og efterligner andres kropslige bevægelser, derved ser vi tegn på at de er kropsbevidste. Dog har vi nogle stykker der skal bruge lidt mere betænkningstid i nogle situationer, men vi ser tegn på at de er godt på vej, idet at de rykker sig. Bl.a. har vi arbejdet med børnenes kropslige udvikling igennem den ugentlige tur til hallen eller i parken, ture ud af huset i forskellige terræn, hvor kroppen bliver udfordret. Vi ser tegn på at børnene er rutineret med deres grundbevægelser, ved at de cykler, løber og går over længere distancer, her er der igen en lille gruppe børn der har lidt svært ved at fastholde motivationen på en længere tur, som oftere stopper op og giver udtryk for at de ikke vil gå mere. Her skal vi arbejde lidt mere med sammen med børnene, at kunne udholde og overvinde længerevarende fysiske udfordringer. Børnene går, løber, hopper, kravler, slår kolbøtter, gynger, kaster mm. Børnene veksler ligeledes med at være i kropslig ro og i bevægelse igennem den mere frie leg og i de mere planlagte pædagogiske aktiviteter, har vi arbejdet en del med både stopdans og kropslig stilhed i form af ro og hviletid. Her har vi i begge henseender stødt på udfordringer hos nogle af børnene, bl.a. har det for nogle få børn været svært at komme ud over sin lidt mere tilbageholdene måde at være på, og selve reglerne i legen, men vi har oplevet at børnene har observeret hinanden, og de mere stille dansere har igennem forløbet udviklet sig meget, og gået mere op i legen til sidst, og derved også brugt kroppen mere nuanceret. Til stille tid og ro, hvor børnene har skullet ligge på tæpper på gulvet, har det for ca. halvdelen af gruppen, været en udfordring at ligge fuldstændig stille. Vi har prøvet med forskellige tiltag som musik, højtlesning mm, og det er helt sikkert en aktivitet vi fortsat vil arbejde med i nogle perioder, for at hjælpe børnene til fuldstændig kropslig ro. Her vil vi dog også nævne at vi har set en begyndende udvikling hos de børn der har haft særligt svært ved det. Den anden halvdel har vi kunnet se, hvor meget de har nydt det og haft glæde af det, og enkelte endda faldet i søvn. Begge grupper har været en blanding af piger og drenge, og af 4 og 5/6 årige.

Vi har i en periode på 2 måneder arbejdet 2 gange om ugen, med et projekt der hedder "hoppeline". I projektet er der en gennemgående historie med sundhed og fysisk aktivitet i fokus, og mens oplæseren læser højt gennemføre børnene og de voksne de fysiske lege og bevægelser som historien beskriver. Efterfølgende er der ideer til forskellige lege.

Vi har set tegn på bl.a. igennem et projektet, at børnene har tilegnet sig en kropsbevidsthed, igennem den måde de kan beskrive deres egne og andres kroppe på og deltage i "hoppeline" legene. Vi oplever også at de anvender ord for sanseindtryk og kroppens funktioner, igen er der her forskel på hvor konkret børnene giver udtryk for det.

Alle børn har deltaget med stor iver i "hoppeline" projektet, de har ofte spurgt hvornår vi skulle lave det igen, og det har været meget få gange, at vi har oplevet børn der har sat sig ud til siden og ikke ville være med. Dermed antager vi at børnene har syntes at det har været sjovt, og at de i hele perioden har brugt deres kroppe, også i mere ukendte lege og bevægelser. Alle har haft sved på panden efter aktiviteterne

og alle har grinet og inddraget legene efterfølgende i deres egne lege. Dermed antager vi at projektet har været en succes!

Den grønne profil:

Alle aktiviteter omkring krop og bevægelse har vi haft enten i hallen eller udendørs i parken, kælkebakken, legepladsen eller skoven. Så snart vejret har været til det er vi gået i parken i stedet for i hallen, med hele institutionen. Igennem de forskellige aktiviteter har vi brugt naturens forskellige rum, bakker, terræn og materialer.

HASSELHUSET.